

2026.05.05

Szanowny Pan Donald Tusk

Prezes Rady Ministrów

Apel o rozwój AI w Europie

**AI nie jest jedynie sektorem gospodarki. To warunek suwerenności,
bezpieczeństwa i sprawczości Europy.**

Domagamy się natychmiastowego i radykalnego działania.

1. Etyka jako przewaga

Etyka musi być ramą nadającą kierunek, nie pretekstem do paraliżu.

Musimy na pierwszym miejscu postawić podmiotowość ludzi oraz interes publiczny, przed interesem wielkich korporacji. Technologia nie jest celem samym w sobie, lecz narzędziem służącym człowiekowi. Stworzenie **etycznego ekosystemu AI** oznacza jasne standardy: transparentność, odpowiedzialność, audytowalność, odporność instytucji.

Musimy skupić się na realnych zagrożeniach: ochronie prywatności, systemach wpływu, manipulacji, bezpieczeństwie infrastruktury krytycznej, zapobieganiu dyskryminacji algorytmicznej.

2. Rynek pracy i kompetencje

Najlepsi już uciekają i nie wracają.

Talenty, startupy i kapitał wybierają miejsca, gdzie można szybciej testować, wdrażać i skalować rozwiązania.

Musimy radykalnie zreformować system szkolnictwa (w tym pracowników w procesie transformacji) oraz wprowadzić regulacje podatkowe korzystne dla prawdziwych ekspertów AI. Radykalnej reformy wymaga też system wizowy: nie chodzi o masową

migrację kompetencji na papierze. Europa powinna przyciągać ludzi, którzy chcą i potrafią budować wysoką wartość dodaną dla europejskiej gospodarki.

3. Kapitał społeczny

Bez solidarności, zaufania i współpracy wspólnoty żadna strategia AI nie zadziała.

Europa potrzebuje realnych sieci współpracy: uczelnie – startupy – przemysł – administracja. Nie kolejnych paneli i deklaracji, lecz wspólnych projektów, współwłasności rezultatów i współdzielenia ryzyka.

Zaufanie do AI można zbudować tylko przez przejrzystość procesów, audytowalność modeli i czytelną odpowiedzialność za skutki decyzji. Rozwój AI nie może prowadzić do koncentracji władzy technologicznej i ekonomicznej w rękach kilku podmiotów, ani zewnętrznych, ani wewnętrznych.

4. Kapitał ludzki i ryzyko

Europa zbyt często premiuje bierność, zniechęca do podjęcia ryzyka, oddaje rynki, technologie i wartość dodaną konkurentom.

Potrzebujemy kultury sprawczości i innowacji: przekonania, że ludzie mogą kształtować rzeczywistość, zakładać firmy, budować produkty i konkurować globalnie.

Finansowanie technologii musi być większe, szybsze i prostsze. Procedury inwestycyjne trzeba uprościć, bariery administracyjne ograniczyć, a AI zakorzenić w realnej gospodarce: produkcji, eksporcie, ochronie zdrowia, energetyce, logistyce i usługach publicznych. Szczególne wsparcie powinno trafić do firm produkcyjnych i eksportowych, które tworzą realną wartość dodaną w Europie.

5. Własne modele i europejska warstwa AI

Europa nie może być licencjobiorcą cudzych modeli.

Suwerenność technologiczna bez własnych modeli fundamentalnych to pusta deklaracja. Możemy zbudować najlepszą infrastrukturę obliczeniową i najlepsze regulacje – i nadal pozostać zależni od modeli tworzonych według cudzych interesów.

Europa musi finansować i rozwijać własne modele AI: open-source lub pod europejską kontrolą instytucjonalną, dostępne dla ludzi, firm, uczelni i administracji publicznej. Europejska warstwa modelowa jest możliwa – potrzebuje jednak skali, finansowania i politycznego mandatu porównywalnego z tym, który USA dały swoim czempionom.

6. Dostęp do mocy obliczeniowej i danych

Bez mocy obliczeniowej i danych Europa nie istnieje jako samodzielny podmiot.

Europa musi być **centrum obliczeniowym świata**. Potrzebujemy superkomputerów dostępnych nie tylko dla gigantów, lecz także dla mniejszych firm, uczelni i sektora publicznego. Potrzebujemy wysokiej jakości zbiorów danych publicznych, które można realnie wykorzystywać – bez prawnego chaosu, fikcyjnej dostępności i blokad administracyjnych.

7. Energia dla AI

Bez taniej, stabilnej i czystej energii nie będzie europejskiej AI.

AI potrzebuje nie tylko danych i mocy obliczeniowej, ale także ogromnych zasobów energii. Europa nie zbuduje suwerenności technologicznej na drogim i niestabilnym prądzie.

Musimy radykalnie przyspieszyć inwestycje w stabilne źródła energii (w tym rozproszone źródła typu SMR), sieci przesyłowe, magazyny energii oraz lokalizację centrów obliczeniowych tam, gdzie istnieje realna dostępność mocy. Transformacja energetyczna musi wspierać przemysł, firmy technologiczne i bezpieczeństwo publiczne, a nie być kolejną barierą rozwoju.

8. Regulacja, która nie dławi

Regulacja ma chronić człowieka i rynek, nie wypychać innowacji poza Europę.

Regulacje nie mogą działać jednostronnie przeciw europejskim firmom, gdy globalni konkurenci działają bez takich ograniczeń. Musimy stworzyć elastyczny ekosystem regulacyjny, ograniczyć bariery rozwojowe i skoncentrować nadzór na zastosowaniach wysokiego ryzyka, aby nie wypychać innowacji poza nasze granice.

W obecnym kształcie AI Act niesie realne ryzyko, że zamiast wzmacniać europejską innowacyjność, będzie ją systemowo ograniczał. Nadmierna złożoność regulacyjna, wysokie koszty zgodności oraz rozbudowane obowiązki dokumentacyjne spowalniają rozwój i wdrożenia AI – szczególnie w sektorze MŚP. Europa tworzy ramy prawne, których własne firmy często nie są w stanie efektywnie unieść.

9. Faktyczny Jednolity Rynek AI

Fragmentacja regulacyjna zabija efekt skali. Świat jest grą konkurencji i interesów, a nie symetrycznym rynkiem.

Musimy stworzyć **Europejską Superligę AI**: ujednoczyć kształt i faktyczne stosowanie prawa dotyczącego AI, stworzyć szybkie ścieżki transgraniczne dla testów i wdrożeń oraz zapewnić skuteczne mechanizmy ochrony konkurencji na poziomie europejskim.

10. Europa jako pierwszy klient

*Bez popytu nie ma rynku. Bez rynku nie ma **europejskich czempionów AI**.*

Administracja publiczna musi aktywnie wdrażać AI, stając się pierwszym wiarygodnym klientem i katalizatorem rozwoju. Zamówienia publiczne powinny budować własne kompetencje, własne firmy i własne łańcuchy wartości.

Potrzebujemy krótszych cykli decyzyjnych, standaryzacji procesów oraz rotacji kadr między sektorem publicznym, prywatnym i naukowym.

Europa ma zasoby, ludzi i wartości. Brakuje nam tempa, spójności i odwagi.

Nie możemy być muzeum ani cyfrową kolonią. Musimy być podmiotem.

Nadszedł czas działania.

Grzegorz Piątkowski

Prezes

Łukasz Marek Fiema

Wiceprezes

Justyna Nowak

Chief Legal Officer

Tomasz Roman Tarnawski

Członek Zarządu

Jan Uchwat

Członek Zarządu